

Factsheet Tweetalig Primair Onderwijs

Vervolgmeting schooljaar 2016/17

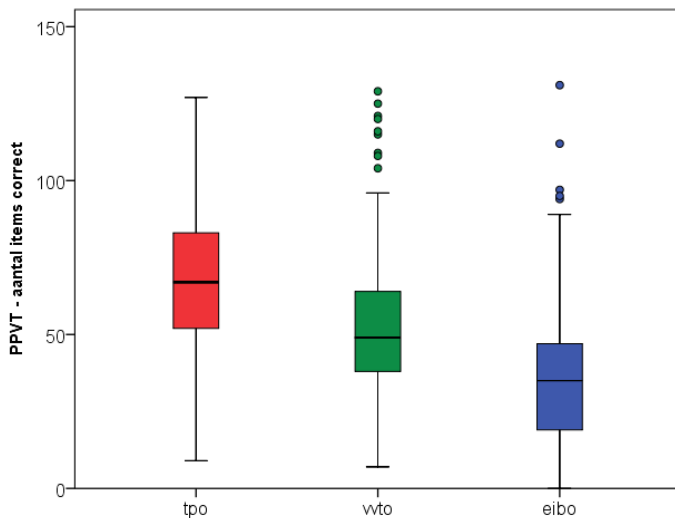
Maarten Wolbers | Evelien Krikhaar | Cindy Teunissen |
Rick de Graaff | Sharon Unsworth | Bianca Leest |
Karien Coppens | Tessa Jenniskens

Januari 2018

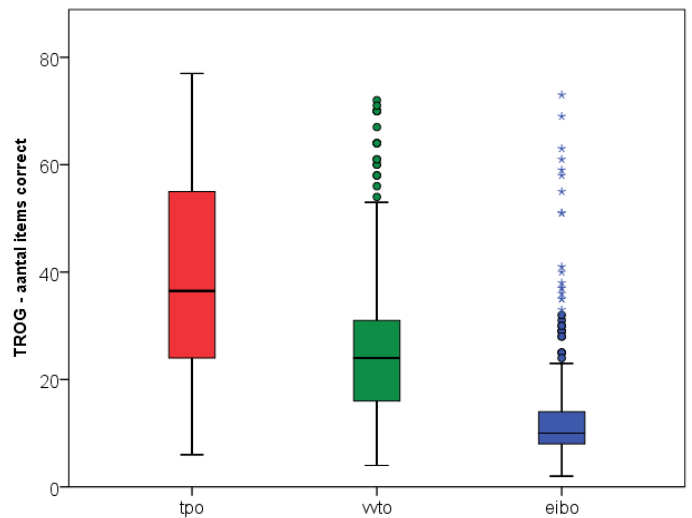
Factsheet: Wat vinden we?

Tpo-leerlingen doen het beter in het Engels dan hun vvto- en eibo-medeleerlingen

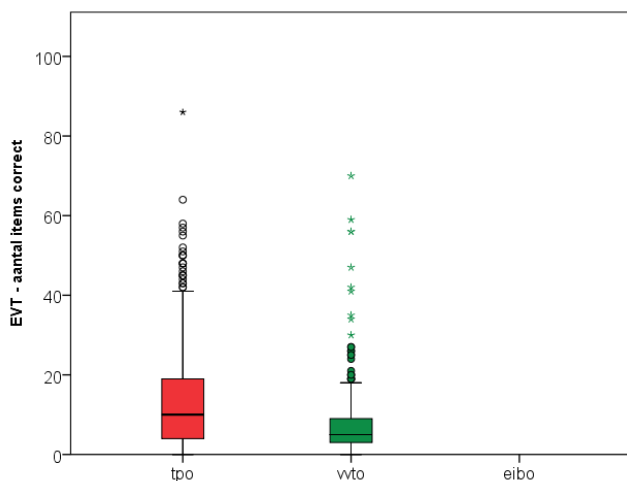
Gemiddeld halen tpo-leerlingen in groep 3 hogere scores op de receptieve Engelse taken dan vvto-leerlingen, dit geldt zowel voor de PPVT die receptieve woordenschat meet (figuur 1.1), als voor de TROG (figuur 1.2) die receptieve grammatica meet. Vvto-leerlingen doen het op hun beurt weer beter dan eibo-leerlingen. Tpo-leerlingen halen in groep 3 ook hogere scores op de productieve Engelse taken dan vvto-leerlingen, dit geldt zowel voor de EVT (figuur 1.3) die productieve woordenschat meet als de CELF (figuur 1.4) die productieve grammatica meet.

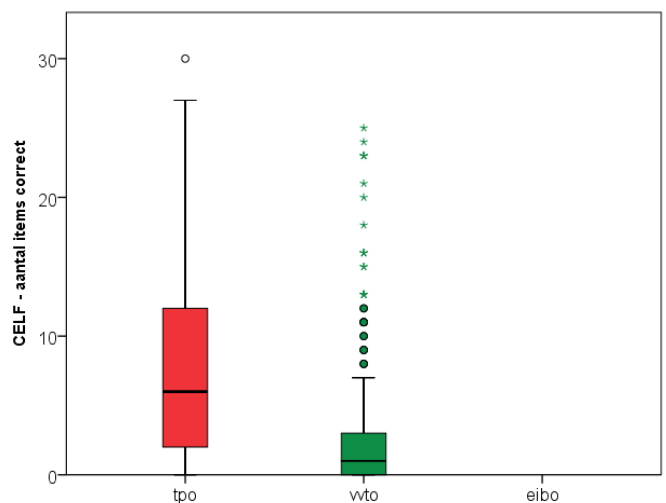
Figuur 1.1 Score op PPVT –receptieve woordenschat

Figuur 1.2 Score op TROG – receptieve grammatica

Figuur 1.3 Score op EVT –productieve woordenschat

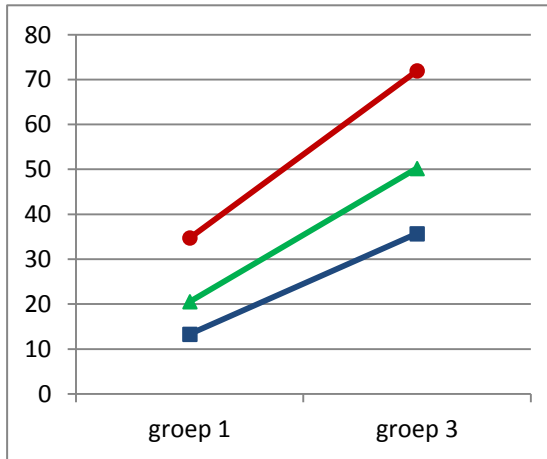

Figuur 1.4 Score op CELF – productieve grammatica

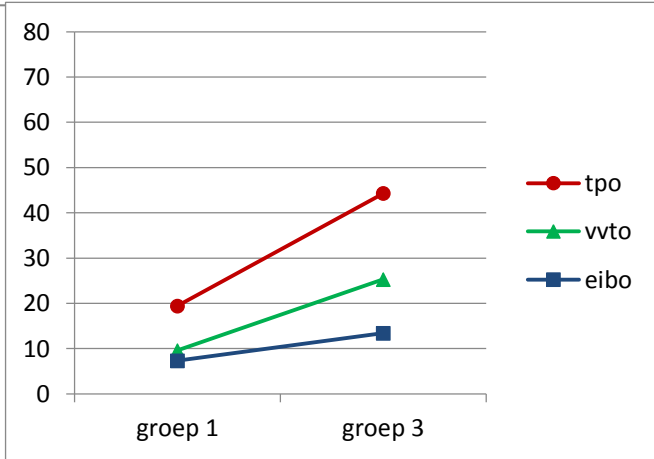
Tpo-leerlingen ontwikkelen zich sneller in het Engels dan hun vvto- en eibo medeleerlingen

Bij alle drie de groepen leerlingen is de score op de receptieve Engelse taalvaardigheidstoetsen (woordenschat en grammatica) toegenomen tussen groep 1 en groep 3; de vaardigheidsgroei is het sterkst bij de tpo-leerlingen (zie Figuur 2.1 en 2.2).

Figuur 2.1 Groei in score op PPVT-toets

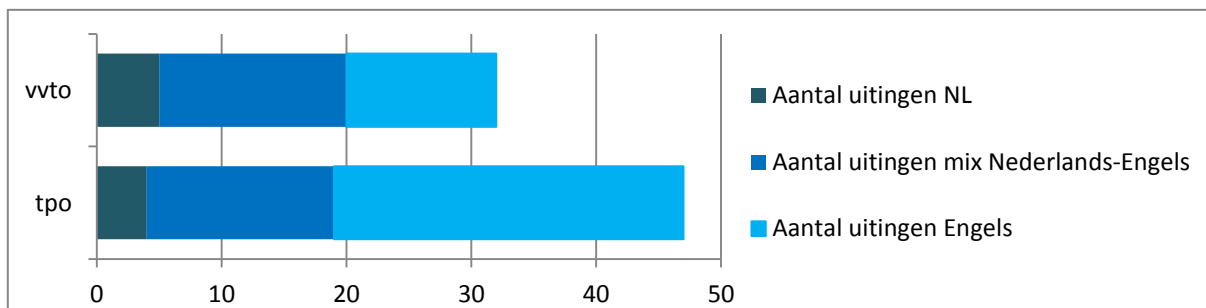

Figuur 2.2 Groei in score op TROG-toets

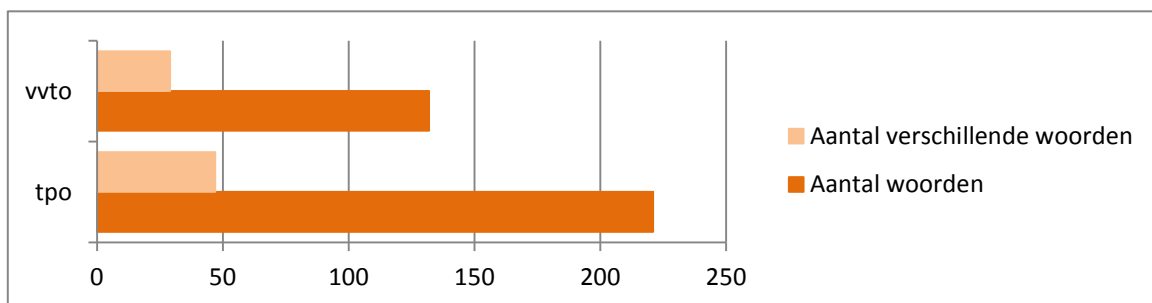

Tpo-leerlingen hebben meer en rijker taalgebruik in gesproken Engels

Ook op de productieve verteltaak (FROG-story) doen tpo-leerlingen het beter dan de vvto-leerlingen (deze taak is niet bij eibo-leerlingen afgenomen). Tpo-leerlingen hebben meer puur Engelstalige uitingen dan vvto-leerlingen en gebruiken niet alleen meer woorden, maar ook meer verschillende woorden.

Figuur 3.1 Gemiddeld aantal uitingen per leerlingen per fragment bij de FROG-story (verdeeld naar 'taal' van de uiting: tpo-leerlingen hebben gemiddeld 47 uitingen, waarvan 4 in het Nederlands, 28 in het Engels en 15 een mix).

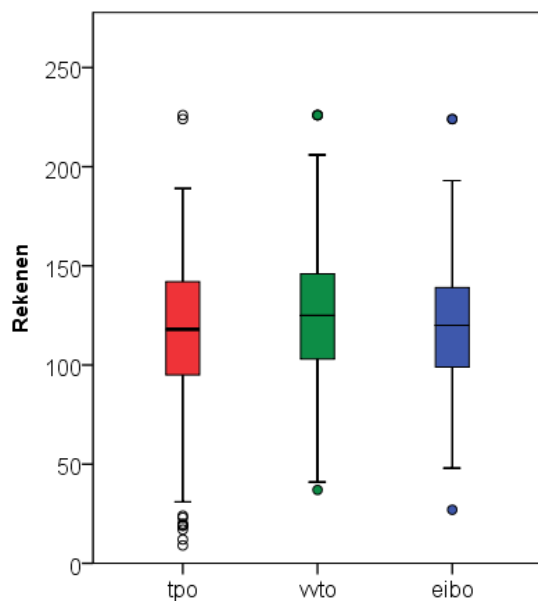
Figuur 3.2 Gemiddeld aantal verschillende woorden per leerlingen per fragment bij de FROG-story (tpo-leerlingen gebruiken gemiddeld 221 woorden, waarvan 47 verschillende of 'unieke' woorden).

Er is geen negatief effect te zien van tpo op Nederlandse taalvaardigheden en Rekenvaardigheid

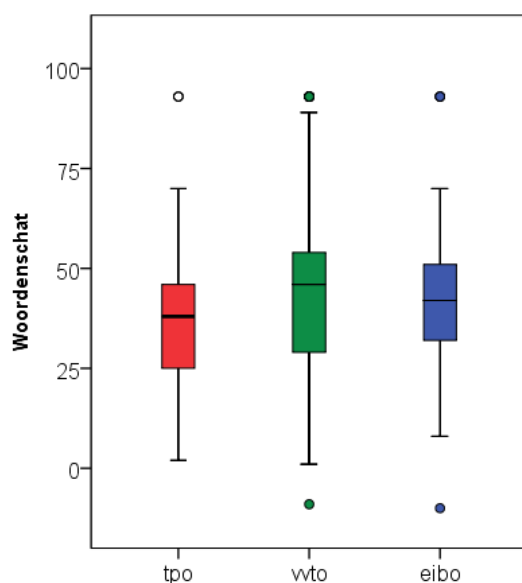
Rekening houdend met het beginniveau voor rekenen van de leerlingen in groep 1, blijken er geen verschillen te zijn in de rekenvaardigheid tussen tpo, vvto- en eibo-leerlingen in groep 3. Er is met andere woorden geen effect van tpo op de rekenvaardigheid in groep 3 (figuur 3.1).

Ook voor de Nederlandse deelvaardigheden Woordenschat (figuur 3.2), Spelling (figuur 3.3) en Technisch lezen – teksten lezen (figuur 3.4) wordt er in groep 3 geen effect van tpo waargenomen (eveneens rekening houdend met het beginniveau voor taal in groep 1). Wel laten de analyses zien dat vvto-leerlingen op Technisch lezen – leesnelheid (figuur 3.5) betere resultaten behalen dan tpo-leerlingen (het verschil met eibo-leerlingen is niet significant).

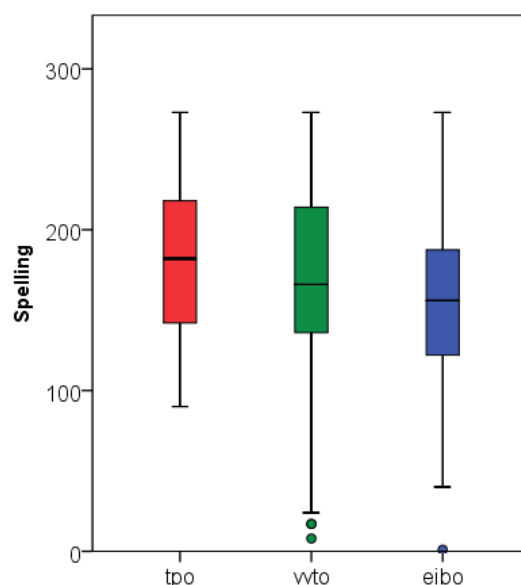
Noot: Niet alle deelnemende scholen nemen alle LOVS-toetsen af. Om deze reden ontbreken voor sommige scholen toetsgegevens en variëren de aantallen leerlingen die de toets hebben gemaakt, zie ook tabel 3.1.

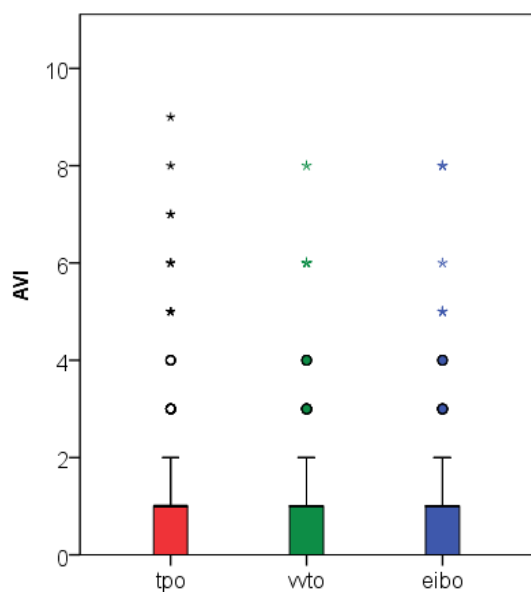
Figuur 3.1 Vaardigheidsscores Rekenen

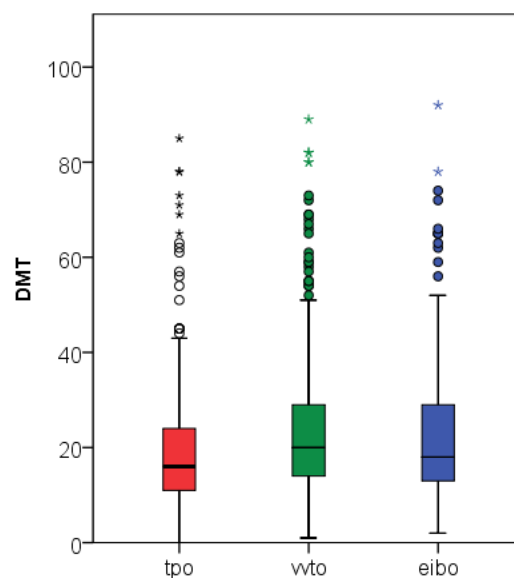
Figuur 3.2 Vaardigheidsscores Woordenschat

Figuur 3.3 Vaardigheidsscores Spelling

Figuur 3.4 Vaardigheidsscores AVI –teksten lezen

Figuur 3.5 Vaardigheidsscores DMT – leessnelheid

Tabel 3.1 – Toetsscores Spelling, Woordenschat, Technisch lezen (AVI en DMT) en Rekenen/Wiskunde

		Schooltype		
		tpo	vvto	eibo
Spelling	Gemiddelde vaardigheidsscore	184.1	172.0	157.4
	Aantal leerlingen	64	207	123
Woordenschat	Gemiddelde vaardigheidsscore	37.3	43.9	42.1
	Aantal leerlingen	129	165	107
Technisch Lezen (AVI)	Gemiddeld beheersingsniveau	1.1	1.1	0.9
	Aantal leerlingen	230	285	298
Technisch Lezen (DMT)	Gemiddelde vaardigheidsscore	19.9	24.1	22.3
	Aantal leerlingen	246	330	259
Rekenen/ Wiskunde	Gemiddelde vaardigheidsscore	121.9	124.3	119.9
	Aantal leerlingen	199	282	308

Factsheet: Wat doet ertoe?

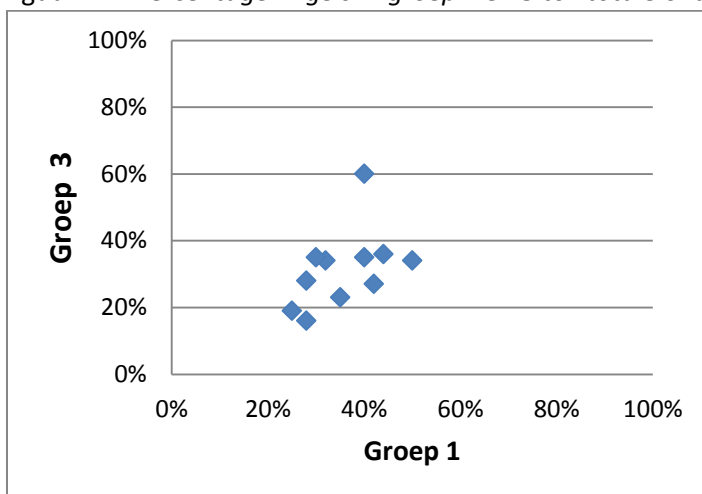
Factoren die positief samenhangen met de score op de PPVT en de TROG (dus receptieve Engelse taalvaardigheid) zijn: hogere leeftijd, hoogopgeleide ouders en ouders met als moedertaal Engels. Dus oudere kinderen scoren beter dan jongere kinderen, kinderen van hoogopgeleide ouders beter dan kinderen van laagopgeleide ouders en kinderen die ouders hebben wier moedertaal het Engels is beter dan kinderen wier ouders niet als moedertaal Engels hebben. Deze kinderen groeien ook sneller voor wat betreft Engelse taalvaardigheid, net als kinderen die als thuistaal Engels hebben.

Als school kun je deze factoren echter niet beïnvloeden. Welke factoren die ertoe doen, kun je als school wel beïnvloeden?

★ Hoeveelheid onderwijstijd in het Engels

Op de tpo-scholen wordt in groep 3 tussen de 16% en 60% van de onderwijstijd Engels als voertaal gebruikt, met gemiddeld 24% (in figuur 4.1 is te zien welke percentage van de onderwijstijd Engels de voertaal was in respectievelijk groep 1 en groep 3). We zien dat naarmate de school meer minuten onderwijs in het Engels aanbiedt, kinderen betere resultaten halen op receptieve woordenschat en grammatica.

Figuur 4.1: *Percentage Engels in groep 1 en 3 tov totale onderwijstijd*

★ Benadering (OTOL / OSOL / Sandwich)

Het aanbieden van de twee talen wordt op de tpo-scholen op verschillende wijze vormgegeven. We zien dat de benadering ertoe doet. Leerlingen halen betere resultaten op receptieve Engelse woordenschat op scholen die de *one teacher, one language (OTOL)* methode aanbieden dan op scholen die de *one situation, one language (OSOL)* of de *sandwich* methode aanbieden. Op scholen met de *one teacher, one language* methode halen leerlingen betere resultaten op receptieve Engelse grammatica dan op scholen die de *sandwich* methode aanbieden. Het verschil in resultaten op de receptieve grammatica tussen scholen die de OTOL-methode en scholen die de OSOL-methode gebruiken is niet significant.

Taalniveau en –achtergrond van de leerkracht

Hoewel vrijwel alle leerkrachten beschikken over een behoorlijk tot uitstekend Engels taalvaardigheidsniveau op basis van de resultaten van zelfinschatting en receptieve woordenschattoets, zien we toch dat het niveau van de leerkracht ertoe doet.

Binnen de tpo-scholen zien we dat leerlingen betere resultaten halen op receptieve Engelse woordenschat bij leerkrachten die een C2-niveau in plaats van een C1-niveau hebben en bij leerkrachten die native speaker zijn. Voor Engelse grammatica is er geen samenhang met het ERK-niveau van de leerkracht. Echter, een native speaker leerkracht maakt voor de receptieve grammatica, net als voor de receptieve woordenschat wel een positief verschil.

Bovenstaande bevindingen willen niet zeggen dat een native speaker leerkracht of OTOL-benadering altijd beter is, noch dat meer onderwijstijd in het Engels vanzelf beter is. Discussiepunten hierbij zijn bijvoorbeeld:

- Wat is de ‘exacte’ winst? Wat is bijvoorbeeld de relatie tussen het aantal minuten onderwijstijd en de score van kinderen? Als je per week een uur meer onderwijstijd in het Engels aanbiedt, wat is dan de winst in taalvaardigheid Engels?
- Wat is het verlies? Ten koste van wat gaan bepaalde keuzes? Als je meer onderwijs geeft in het Engels, wat voor consequenties heeft dat?
- Hoe verhoudt het aantal minuten van de onderwijstijd waarin het Engels de voertaal is zich tot de Time-on-Task voor kinderen?
- Welke rol speelt de tijd die thuis aan Engelstalige activiteiten wordt besteed (bijv. spelletjes, tv-programma’s of verhaaltjes)?
Figuur 4.2 laat zien dat hier flinke variatie in bestaat.
- Welke keuzes wil je maken: Wat is je schoolpopulatie? Wat is je schoolvisie? Hoe ziet je team eruit?
- Hoe hangen zaken met elkaar samen en wat maakt precies het verschil? Hoe hangt taalniveau van een leerkracht bijvoorbeeld samen met onderscheidende aspecten van didactiek, input, interactie en feedback? We zien bijvoorbeeld dat receptieve woordenschat van kinderen positief samenhangt met het gebruik van verschillende woorden door de leerkracht en het gebruik van complexe syntax, maar niet met de totale hoeveelheid spraak van de leerkracht.
- In hoeverre kunnen deze bevindingen op basis van twee metingen bij 12 tpo-scholen gegeneraliseerd worden? Wat zijn bevindingen uit andere onderzoeken?

Figuur 4.2: Aantal minuten per week dat kinderen thuis in contact komen met Engels

